

В. Л. Рябічев,
канд. фіз.-мат. наук

УДК 316.77+070

Мультиплатформна концепція в сучасній журналістиці

У статті аналізується використання мультиплатформного підходу в сучасній журналістиці, тенденції розвитку нових медіа, можливості застосування хмарних технологій у роботі репортера.

Ключові слова: соціальні медіа, мобільні платформи, традиційні медіа, веб-журналістика, хмарні технології, аудиторія ЗМІ, нові медіа.

Розвиток соціальних медіа неможливо уявити без сучасних мобільних пристроїв, які на базі різноманітних платформ дозволяють журналістам і читачам ЗМІ розміщувати й отримувати інформацію в будь-який час та з будь-якої точки земної кулі. Необхідною й достатньою умовою для цього є можливість підключення до Всесвітньої павутини за допомогою відповідних гаджетів: мобільного телефону, планшета, нетбука, ноутбука, смартфона чи КПК. Жодна спроба аналізу й прогнозування розвитку соціальних медіа буде неповною без урахування тієї величезної частини аудиторії нових медіа, яка використовує для доступу до Мережі [1] мобільні платформи. Поява цих пристроїв дала новий поштовх розвитку інтернет-ЗМІ, а водночас і соціальним мережам, блогам та мікроблогам, відео- та аудіосервісам, порталам новин, вікі-ресурсам та багатьом іншим онлайн-медіа [2]. Все це призвело до появи нового уявлення про Всесвітню павутину, названого Веб 2.0 [3]. В означенні Тіма О'Рейлі (Tim O'Reilly) нова версія Мережі – це така методика створення інформаційних систем, за якої ці системи стають тим досконалішими, чим більше людей ними користуються.

Треба зауважити, що такий розвиток інтернет-технологій був передбачений творцем Мережі сером Тімом Бернерсом-Лі ще наприкінці другого тисячоліття [1]. Він не підтримує терміна Веб 2.0, називаючи його простим жаргоном [4]. На думку керівника консорціуму W3C, Веб 2.0 не є новою версією Всесвітньої павутини, а лише використовує технології, закладені у версію 1.0. Безліч ідей, реалізованих у сучасних соціальних медіа, діяли і раніше. Наприклад, зворотний зв'язок на сайті Amazon [5].

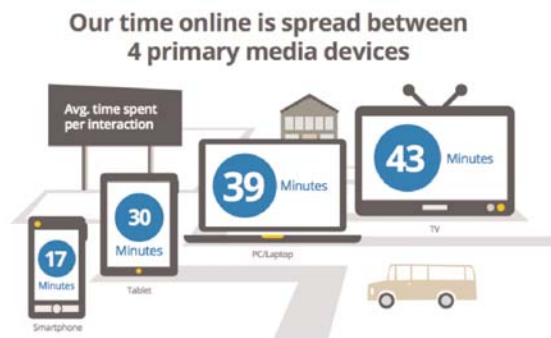
Платформа завжди виграє в додатка [3]. Це правило спрацьовує як у сфері програмного забезпечення, так і в апаратному середовищі.

Цим можна пояснити таке стрімке розповсюдження touch-технологій або відеохостінгових сервісів для мобільних пристроїв. Наведемо деякі факти з останніх досліджень [6]:

1. Щодалі, то менше часу витрачається на читання паперових видань, таких, як газети і книги.
2. 4,4 години щодня (у США) людина перебуває біля різних екранів (див. Рис. 1).
3. Користувач починає день з маленького екрана смартфона чи планшета, а закінчує день біля великого екрана настільного комп'ютера або телевізора (див. Рис. 2.).

Рисунок 1.

Екрани, біля яких перебуває людина щодня

Сучасна інтернет-аудиторія є мультиекранною або мультиплатформною [7]. Більшість споживачів медіаінформації отримують її з екранів комп'ютера, планшета, смартфона чи телевізора. Мобільні гаджети підлаштовують свій контент під читача, залежно від того, де він перебуває, що планує зробити та чого потребує.

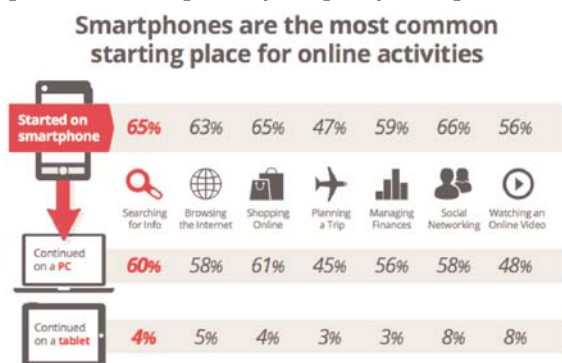
Будемо розглядати дві моделі мультиплатформності. Під послідовною мультиплатформністю розуміємо поступовий перехід користувача від одного пристрою до другого з послідовним отриманням інформації. Одночасна мультиплатформність передбачає синхронне отримання інформації з кількох екранів у певний час. Телевізори з основного джерела розповсюджен-

ня екранної інформації перетворюються на рядовий пристрій, який може бути залучений як у першу, так і в другу модель. Портативні екрани (див. Рис. 3) дозволяють нам легко пересуватися, розв'язуючи задачі, з одного пристрою до іншого, причому функція пошуку інформації виступає основною ланкою, яка пов'язує пристрої при послідовному використанні.

Рисунок 2.

Екрани, які використовує користувач протягом дня

Дедалі частіше можна зустріти журналістський матеріал, підготовлений за допомогою мобільного телефона, проілюстрований фото- та відеографічною інформацією в портативному форматі (див. Рис. 4). Приклад використання такої технології підготовлений у Центрі медіа-досліджень та тренінгу університету Джаффи [8; 9]. Мультиплатформність дозволяє готувати матеріал і звіти, одночасно залишаючись в ефірі та не виходячи з дому. Портативні пристрої замінюють навіть таке традиційне спорядження журналіста, як блокнот і олівець, дозволяючи робити нотатки за допомогою екрана.

Потужним чинником різкого збільшення популярності мультиплатформних технологій є така їх особливість, як оперативна подача інформації. Нещодавні події в Єгипті та Туреччині констатували, що під час будь-яких соціальних заворушень мобільні гаджети стають основною ланкою передачі інформації, а часто їх використовують для організації масових політичних заходів, переважно антиурядових [10].

Іншою причиною стрімкого поширення численних портативних пристроїв стала поява так званих «хмар» [11]. Хмара – це модель забезпечення повсюдного та зручного мережевого доступу на вимогу користувача до даних, які зберігаються на віддаленому носії (наприклад, до сервера, пристроїв зберігання даних, додатків і сервісів – як разом, так і окремо), та можуть бути оперативно надані й звільнені з мінімальними експлуатаційними витратами або звертаннями до постачальника послуг.

Прикладами хмарних технологій є:

- сервіси GoogleDrive, Dropbox, SkyDrive, Bambuser;

- додатки Prezi, Microsoft Word Web App, Excel Web App, PowerPoint Web App та OneNote Web App.

Хмара забезпечує миттєвий доступ до даних та додатків користувача з будь-якого місця земної кулі в будь-який час, однак лише за наявності Всесвітньої павутини. З'єднання з хмарою може відбутися з будь-якої стаціонарної чи портативної платформи. Причому можливість організації спільного доступу до хмарних ресурсів створює умови для спільної роботи в межах одного проекту, одночасного використання додатків або даних. Такий підхід дозволяє оптимізувати і прискорити роботу, зменшити витрати та залучити широке коло виконавців і експертів.

Рисунок 3.

Портативні екрани для пошуку інформації

Особливе значення та далекоглядні перспективи хмарні технології мають для дистанційного навчання. Можливості віддаленого використання програмних продуктів, одночасної верстки макетів, презентацій тощо дозволяють значно підвищити ефективність згаданої освіти. Причому немає потреби встановлювати ресурсомісткі комп'ютерні системи з відповідним програмним забезпеченням, – усі запити користувачів можна задовольнити на рівні портативних пристроїв.

Рисунок 4.

Зйомка журналістами матеріалу за допомогою мобільного телефона

Ще одні зміни в традиційній журналістиці, а точніше в традиційному спорядженні журналіста, відбулися з появою підтримки рукописного

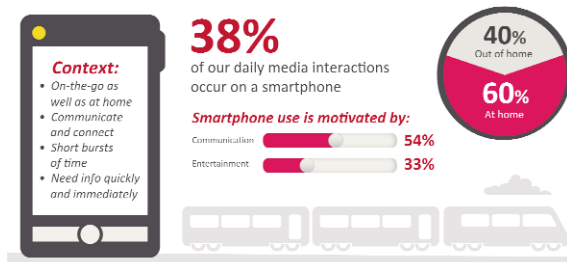
набору тексту на рідкокристалічних екранах. В результаті такі звичні багатьом поколінням репортерів блокнот і олівець стали зайвими.

За даними [6] 38 % і 9 % звертань до медіа-ресурсів у 2012 р. відбувалося за допомогою смартфонів і планшетів відповідно (див. Рис. 5, 6).

Рисунок 5.

Звертання до медіа-ресурсів за допомогою смартфонів

Smartphones keep us connected

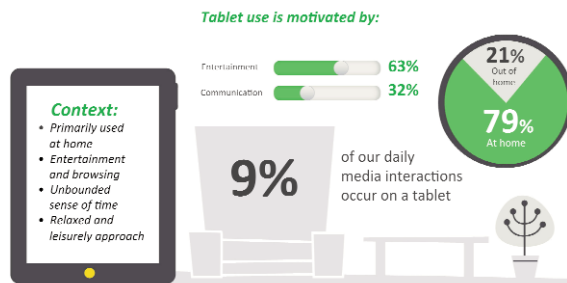

Одночасно, за даними авторитетної американської маркетингової компанії International Data Corporation [12], продаж планшетних пристроїв у 2016 р. сягне 400 млн і практично зрівняється з відповідним показником для настільних комп'ютерів (див. Рис. 7, 8).

Рисунок 6.

Звертання до медіа-ресурсів за допомогою планшетів

Tablets keep us entertained

Варто підкреслити, що всі вищезгадані цифрові платформи як основне середовище для отримання та передавання інформації використовують Усесвітню павутину. Питання розвитку Інтернет-аудиторії та особливості використання портативних пристроїв детально розглянуто в [13; 14; 15].

Отже, можна констатувати, що в недалекому майбутньому в соціальних комунікаціях домінуватиме мультиплатформна концепція, котра передбачає використання в роботі журналіста одночасно декількох засобів отримання та передавання інформації, більшість з яких будуть портативні. Фактично вже тепер у переважній більшості ЗМІ, надто в мережевих, виникла потреба універсального репортера [2], здатного працювати з будь-яким цифровим пристроєм для передавання інформації та замінити собою цілу редакцію.

Рисунок 7. Зростання продажу планшетних пристроїв

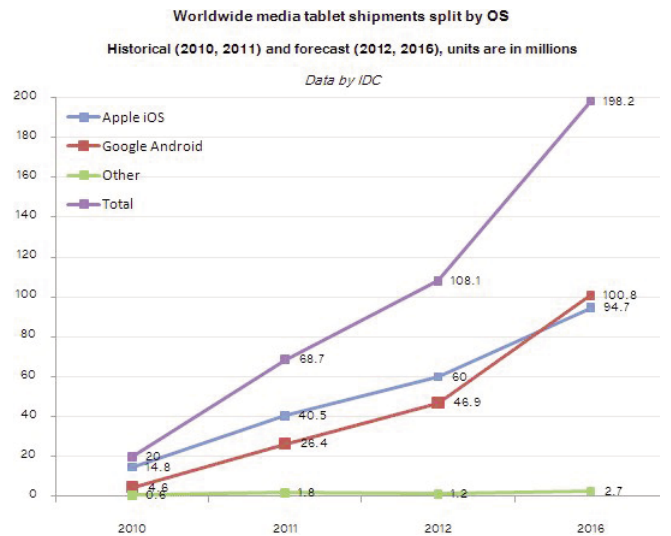
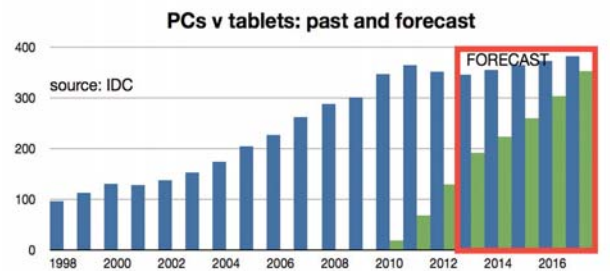

Рисунок 8.

Зростання продажу планшетних пристроїв

1. Tim Berners-Lee Weaving the Web: The Original Design and Ultimate Destiny of the World Wide Web by Its Inventor. – New York : HarperCollinsPublishers, 2000. – 246 p.

2. Майструк Я. А. Особливості роботи журналіста мережевого видання / Я. А. Майструк, О. В. Рябічева // Прикладні аспекти дослідження медійного контенту : матер. міжнарод. студ. наук.-практ. конф. у рамках наук. теми Інституту журналістики (2011–2015), 22 берез. 2013 р., м. Київ. – 2013. – С. 111–116.

3. O'Reilly What Is Web 2.0 [Електронний ресурс]. – URL: <http://oreilly.com/lpt/a/6228> (31. 07. 2013).

4. Tim Berners-Lee DeveloperWorks Interviews [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.ibm.com/developer-works/podcast/dwi/cm-int082206.txt> (31. 07. 2013).

5. Amazon.com, Inc. [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.amazon.com> (31.07.2013).

6. The New Multi-screen World [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.thinkwithgoogle.com/in-sights/uploads/940855.pdf/download/> (31. 07. 2013).

8. Faculty of Arts, University of Jaffna [Електронний ресурс]. – URL: http://www.jfn.ac.lk/arts/media_studies (31. 07. 2013).

9. Mobile phone short film Media Resources And Training centre University of Jaffna [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.youtube.com/watch?v=bK2Mdd4UGu4> (31. 07. 2013).

7. Баумгауер Г. Из сердца Европы: «Німецька хвиля» в Україні. Чарівне слово – мультиплатфор-

ма / Гвідо Баумгауер. – К. : Веселка, 2009. – 143 с.

10. Каранов Є. Влада недооцінила роль соціальних медіа у стамбульських протестах / Євген Каранов, Башламиш Дженк [Електронний ресурс]. – URL: <http://dw.de/p/1816C>.

11. Mell P. The NIST Definition of Cloud Computing. Recommendations of the National Institute of Standards and Technology / Peter Mell, Timothy Grance // NIST. – 2011. – Special Publication 800-145. – P. 2.

12. International Data Corporation [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.idc.com/> (31. 07. 2013).

13. Рябічев В. Л. Україна в європейській Інтернет-аудиторії / В. Л. Рябічев, Ю. М. Нестеряк, Є. О. Каранов // Наукові записки Інституту журналістики. – 2012. – Т. 49. – С. 76–80.

14. Рябічев В. Л. Сучасний стан розвитку мережових ЗМІ: європейський досвід та українська практика / В. Л. Рябічев, Ю. М. Нестеряк, Н. О. Ілляк // Інформаційне суспільство. – 2013. – № 17. – С. 5–10.

15. Рябічев В. Л. Моблогінг як один з різновидів соціальних медіа / В. Л. Рябічев, А. О. Баклан // Наукові записки Інституту журналістики. – 2013. – Т. 50. – С. 59–61.

Подано до редакції 17. 09. 2013 р.

Ryabichev Vyacheslav. The multiplatform conception in the modern journalism.

In the given article we analyze the use of multiplatform approach in the modern journalism, the actual trends in development of new media and the possibilities of use of cloud technologies in the journalistic practice.

Keywords: social media, mobile platform, traditional (old) media, web (online) journalism, cloud computing technology, mass media audience, new media.

Рябічев В. Л. Мультиплатформенная концепция в современной журналистике.

В статье анализируется использование мультиплатформенного подхода в современной журналистике, тенденции развития новых медиа, возможности применения облачных технологий в работе репортера.

Ключевые слова: социальные медиа, мобильны платформы, традиционные медиа, веб-журналистика, облачные технологии, аудитория СМИ, новые медиа.

